

ÎNCHEIERE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de SA ”Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”,

în cauza civilă la cererea înaintată de SA ”Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” împotriva lui Nicolae Frunză și SRL ”Adelix-Grup” privind încasarea datoriei, și la cererea reconvențională înaintată de Frunză Nicolae împotriva SA ”Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, intervenient accesoriu SRL ”Adelix-Grup”, privind declararea nulității contractului de fidejusiune și a facturilor,

împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Nicolae Frunză, prin intermediul avocatului Igor Ciuru, fiind casată hotărârea din 24 noiembrie 2017 și hotărârea suplimentară din 14 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere a cerințelor,

c o n s t a t ă:

La 22 iunie 2016, SA “Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Frunză privind încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că:

- la 19 martie 2015, Nicolae Frunză a primit în proprietate de la SA ”Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” semințe de porumb în cantitate de 5000 de kg, contravaloarea căroră a fost stabilită la suma de 125 000 lei, conform facturii seria WI nr. 4462837 din 19 martie 2015;

- la 17 aprilie 2015, Nicolae Frunză a primit în proprietate de la SA “Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” semințe de porumb în cantitate de 5 000 de kg, contravaloarea căroră a fost stabilită la suma de 125 000 lei, conform facturii seria WI nr. 4462994 din 17 aprilie 2015;

- la 24 aprilie 2015, Nicolae Frunză a primit în proprietate de la SA “Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” semințe de porumb în cantitate de 5 000 kg, contravaloarea căroră a fost stabilită la suma de 125 000 lei, conform facturii

seria WI nr. 6011289 din 24.04.2015 și cantitatea de 1 000 de kg, contravaloarea căreia a fost stabilită la suma de 24 999,96 lei, conform facturii WI nr. 6011295 din 25 aprilie 2015.

Potrivit reclamantei, pe parcursul anului 2015, pârâtul a achitat o parte din datorie, astfel, la moment datoria constituie 362 500 lei.

La 29 noiembrie 2016, reclamanta și-a concretizat pretențiile și părțile în proces, chemând în proces în calitate de copârât – SRL „Adelix-Grup” și solicitând încasarea solidară din contul lui Nicolae Frunză și SRL „Adelix-Grup” în beneficiul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a datoriei în mărime de 435 000 lei.

La 16 februarie 2017, Nicolae Frunză, reprezentat de către avocatul Igor Ciuru, a depus cerere reconvențională împotriva SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, solicitând declararea nulității contractului de fidejusiune și a facturilor fiscale.

În motivarea pretențiilor din cererea reconvențională, s-a indicat că pe numele lui Nicolae Frunză, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a eliberat, în perioada 19 martie 2015 - 25 aprilie 2015, patru facturi fiscale pentru 16 000 kg semințe de porumb, în sumă totală de 399 999,96 lei. Aceste semințe de porumb, Nicolae Frunză le-a transmis în aceeași perioadă, din numele SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, companiei „Adelix-Grup” SRL.

Potrivit reclamantului reconvențional, la 19 mai 2015, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” și SRL „Adelix-Grup” au semnat contractul de vânzare-cumpărare, iar deoarece din totalul de 16 000 de kg de semințe de porumb, pentru care au fost eliberate facturile citate supra pe numele lui Nicolae Frunză, cumpărătorul de facto SRL „Adelix-Grup” a achitat, prin intermediul lui Nicolae Frunză, către SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” valoarea a 1 500 de kg semințe de porumb, în contract a fost indicată cifra restantă de 14 500 kg.

La 24 iunie 2015, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a eliberat companiei „Adelix-Grup” SRL factura fiscală seria WI nr. 6011165, cu nominalul a 435 000 lei pentru 14 500 kg semințe de porumb.

Nicolae Frunză a specificat că, la data semnării contractului de vânzare - cumpărare nr. 1 din 19 mai 2016, prin înșelăciune și inducere în eroare, reprezentantul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, sub pretextul că contractul de vânzare-cumpărare trebuie semnat și de Nicolae Frunză, cel care a livrat, de facto, din depozitul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” către SRL „Adelix-Grup” marfa care fusese eliberată pe numele acestuia în baza celor patru facturi citate supra, l-a determinat pe reclamant să semneze contractul.

Astfel, Nicolae Frunză consideră că a semnat un alt contract - contract de fidejusiune, natura căruia nu-i era cunoscută.

Reieșind din cele expuse, prin cererea reconvențională, Nicolae Frunză a solicitat recunoașterea nulității contractului de fidejusiune nr. 1 din 19 mai 2015, recunoașterea nulității facturilor fiscale: seria WI nr. 4462837 din 19 martie 2015, seria WI nr. 4462994 din 17 aprilie 2015, seria WI nr. 6011289 din 24 aprilie 2015, WI nr. 6011295 din 25.04.2015 eliberate pe numele lui Nicolae Frunză.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Fălești, cererea de chemare în judecată depusă de SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” împotriva lui Nicolae Frunză și SRL „Adelix-Grup” cu privire la încasarea

datoriei, a fost admisă. S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Nicolae Frunză și SRL „Adelix-Grup” în beneficiul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a sumei de 435 000 lei. S-a dispus încasarea în mod solidar din contul pârâților Nicolae Frunză și SRL „Adelix-Grup” în beneficiul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a sumei de 14 260 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. A fost admisă parțial cererea reconvențională. S-au anulat facturile fiscale: seria WI nr. 4462837 din 19 martie 2015, seria WI nr. 4462994 din 17 aprilie 2015, seria WI nr. 6011289 din 24 aprilie 2015, WI nr. 6011295 din 25.04.2015 eliberate pe numele lui Nicolae Frunză. S-a dispus încasarea din contul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel” în beneficiul lui Nicolae Frunză a sumei de 100 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea suplimentară din 14 mai 2018, pretențiile din cererea reconvențională s-au respins în partea ce ține de declararea nulității contractului de fidejusiune nr. 1 din 19 mai 2015.

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Nicolae Frunză, reprezentat de către avocatul Igor Ciuru, fiind menținută hotărârea primei instanțe din 24 noiembrie 2017 și hotărârea suplimentară din 14 mai 2018.

Prin decizia din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Nicolae Frunză, reprezentat de către avocatul Igor Ciuru, fiind casată decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea de apel depusă de Nicolae Frunză, prin intermediul avocatului Igor Ciuru, fiind casată hotărârea din 24 noiembrie 2017 și hotărârea suplimentară din 14 mai 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care s-au respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel” împotriva lui Nicolae Frunză și SRL „Adelix-Grup” privind încasarea datoriei, și cererea reconvențională înaintată de Nicolae Frunză împotriva SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel”, intervenient accesoriu SRL „Adelix-Grup”, privind declararea nulității contractului de fidejusiune și a facturilor.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, odată ce SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” este un subiect impozabil pe teritoriul RM, anume datele contabile dispun de puterea de a reflecta rulajul sumelor întreprinderii. Astfel, instanța a reținut că, atât quantumul mărfii eliberate lui Nicolae Frunză, cât și quantumul mărfii livrate SRL „Adelix-Grup”, costul acestei mărfi, quantumul sumelor achitate, persoana care a efectuat achitarea, la fel și quantumul datoriilor rămase scadente, descifrarea sumelor, urmau a fi dovedite prin documente de evidență contabilă, ele fiind unicele documente cu putere probantă în sensul dovedirii conținutului tranzacțiilor avute loc, felul acestor tranzacții, quantumului sumelor încasate și spre achitare; aceste documente urmau să corespundă condițiilor de formă și conținut, astfel încât să fie clare și să conțină semnătura persoanei responsabile din cadrul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, inclusiv a contabilului responsabil de ducerea evidenței creanțelor și datoriilor.

Din materialele cauzei nu se distinge un asemenea raport contabil, sau un act de constatare a datoriilor reciproce între întreprinderi, care să dovedească faptul

existenței unei anumite datorii la data adresării reclamantului în instanță cu actuala cerere de chemare în judecată, la fel, cuantumul acestei datorii, debitorul și creditorul acesteia.

Totdată, dat fiind faptul că evenimentele descrise de reclamantul Nicolae Frunză întru declararea nulității contractului de fidejusiune nu s-au confirmat, ele nefiind probate, instanța de apel a constatat netemeinicia acestor cerințe, iar datorită faptului că instanța de fond a respins aceste pretenții pe motivul tardivității lor, care, de altfel, nu s-a confirmat în instanța de apel, Colegiul a casat hotărârea instanței în latura respectivă, emițând o nouă hotărâre.

La 19 septembrie 2019, SA "Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" a contestat cu recurs decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți cu menținerea hotărârii din 24 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA "Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 16 mai 2019 și expediată participanților la proces la 23 iulie 2019 (f.d. 42, vol. II), fiind recepționată de recurentă la 25 iulie 2019 (f.d. 46, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți a fost înregistrat la 19 septembrie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții

de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de SA “Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SA “Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova